

ЕКОСИСТЕМА АРХІТЕКТУРНОГО ЗНАННЯ У ПРОСТОРІ АВІАЦІЙНОЇ ОСВІТИ (ДО 90-ЛІТТЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

В.В. Карпов доктор історичних наук, декан ФАБД,
Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна

Факультет архітектури, будівництва та дизайну є фундатором Національного авіаційного університету з часу його заснування у 1933 році.

Вагома галузь економічного розвитку країни – цивільна авіація в історичному вимірі остаточно заформувалася у середині 30-х років ХХ століття. У цей час було налагоджено серійне виробництво літаків, розбудовано мережу аеродромів, побудовано заводи з виробництва двигунів та спеціального авіаційного обладнання, а також розгорнуто низку навчальних закладів з підготовки кадрів для авіації.

До мережі таких закладів відноситься Київський авіаційний інститут, створений у серпні 1933 року на основі досягнень Авіаційного факультету Київського машинобудівного інституту. На цьому факультеті, серед інших авіаційних спеціальностей, уже готувалися спеціалісти з експлуатації наземних споруд та аеродромів і така підготовка продовжилася у новоствореному інституті. На початок 1934 навчального року на чотирьох факультетах інституту, серед яких і факультет наземних споруд та аеродромів, навчалось 1037 студентів.

У повосенний період ХХ століття історичний розвиток авіаційної галузі спонукав до створення у 1968 році факультету аеропортів у складі Київського інституту інженерів цивільної авіації. Факультет здійснював підготовку інженерів-будівельників та інженерів-механіків. Провідною кафедрою факультету була кафедра аеропортів, створена у грудні 1969 року. До основних напрямів підготовки відносилося вивчення будівельних матеріалів, інженерних мереж аеропортів, інженерна геологія, геодезія та аерогеодезія, механіка ґрунтів та проектування аеропортів.

Розвиток аеродромно-технічної діяльності, провідної тематики навчання, спонукав до створення у 1970 році кафедри будівель та споруд аеропортів, яка займалася вивченням питань архітектурно-будівельного проектування, теплогазозабезпечення і вентиляції, будівельних матеріалів та конструкцій.

До складу факультету з 1970 року також входили кафедри автоматизації та механізації аеропортів, яка у 1977 році стала називатися кафедрою технічної експлуатації засобів спецавтотранспорту і механізації аеропортів, а також кафедра охорони праці та навколишнього середовища. Важливо підкреслити, що до складу факультету входила кафедра нарисної геометрії і графіки, яка була утворена ще з часу заснування Київського авіаційного університету у 1933 році.

Під впливом розвитку науки та авіаційної галузі, потреби поєднання економічних ринкових відносин із напрямками підготовки фахівців змінюються підходи до діяльності факультету аеропортів і у березні 2003 року приймається концепція транспортних технологій. Створюється Інститут транспортних технологій, який поруч із традиційними напрямками підготовки аеродромно-технічних фахівців

та будівельників аеродромів розпочав підготовку фахівців у сфері технологій аеропортів, космічних геоінформаційних систем, землевпорядкування та кадастру, екології, хімічної технології, безпеки життєдіяльності. Виникає новий напрям підготовки – комп'ютерних технологій будівництва, реконструкції аеропортів та автошляхів, технічного та промислового дизайну, архітектури, а також культурології та мистецтвознавства.

Реформування освіти України та оновлення навчальних процесів у відповідності до вимог європейського освітнього простору призводить до перейменування у 2007 році Інституту транспортних технологій у Інституті міського господарства. У 2010 році утворюється Інститут аеропортів. Після низки трансформацій у 2019 році на його основі утворюється Факультет архітектури, будівництва та дизайну.

ВПЛИВ ВИСОТНИХ ДОМІНАНТ ЗАБУДОВИ НА ФОРМУВАННЯ ВІЗУАЛЬНО-СВІТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА АЕРОПОРТІВ

Г. М. Агєєва кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,
Дійсний член Академії будівництва України,
Національний авіаційний університет, Київ, Україна

Актуальність теми. Забудова території аеропортів має свої особливості, пов'язані, насамперед, з технологічними процесами забезпечення авіаційних перевезень. Архітектурне середовище формується навколо основної технологічної доміанти – аеровокзального комплексу. До складу останнього входять різні за функціональним призначенням будівлі та споруди, пов'язані між собою технологічними зв'язками. Площа забудови цього комплексу може досягати 40 % території аеропорта. Саме він формує візуальне середовище та впливає на формування зорової інформації про аеропорт в цілому. Для посилення зорового сприйняття складових забудови використовують штучне освітлення (денне, вечірнє, урочисте). Низка з них є об'єктами світлового дизайну [1]. Об'єктами підвищеної містобудівної та композиційної значимості забудови є висотні доміанти – аеродромно-диспетчерські вежі (АДВ).

Мета доповіді – оприлюднити результати оцінювання можливих впливів АДВ на формування візуально-світлового середовища аеропортів та приаеродромних територій.

Основні результати. Освітлення об'єктів архітектурного середовища природним та штучним світлом може не тільки посилювати або погіршувати їх візуальне сприйняття [2], але й впливати на безпеку польотів повітряних суден. Це враховується на етапі проектування, будівництва та експлуатації об'єктів, зокрема, АДВ. Разом з тим, підсвічування висотних домінант та надання їм функцій медійних об'єктів сприяє формуванню відповідного інтерактивного простору, посилює роль АДВ в системі візуальних комунікацій на території аеропорта та за його межах (Відень,